

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΣΗ

Μάρια Ρούσσου

Παθολόγος

Ακαδημαϊκή υπότροφος

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΚΠΑ

Δυσκολία στην ύπαρξη κατευθυντήριων οδηγιών:

Ετερογένεια της νόσου
Σπανιότητα του νοσήματος
Έλλειψη τυχαιοποιημένων κλινικών μελετών.

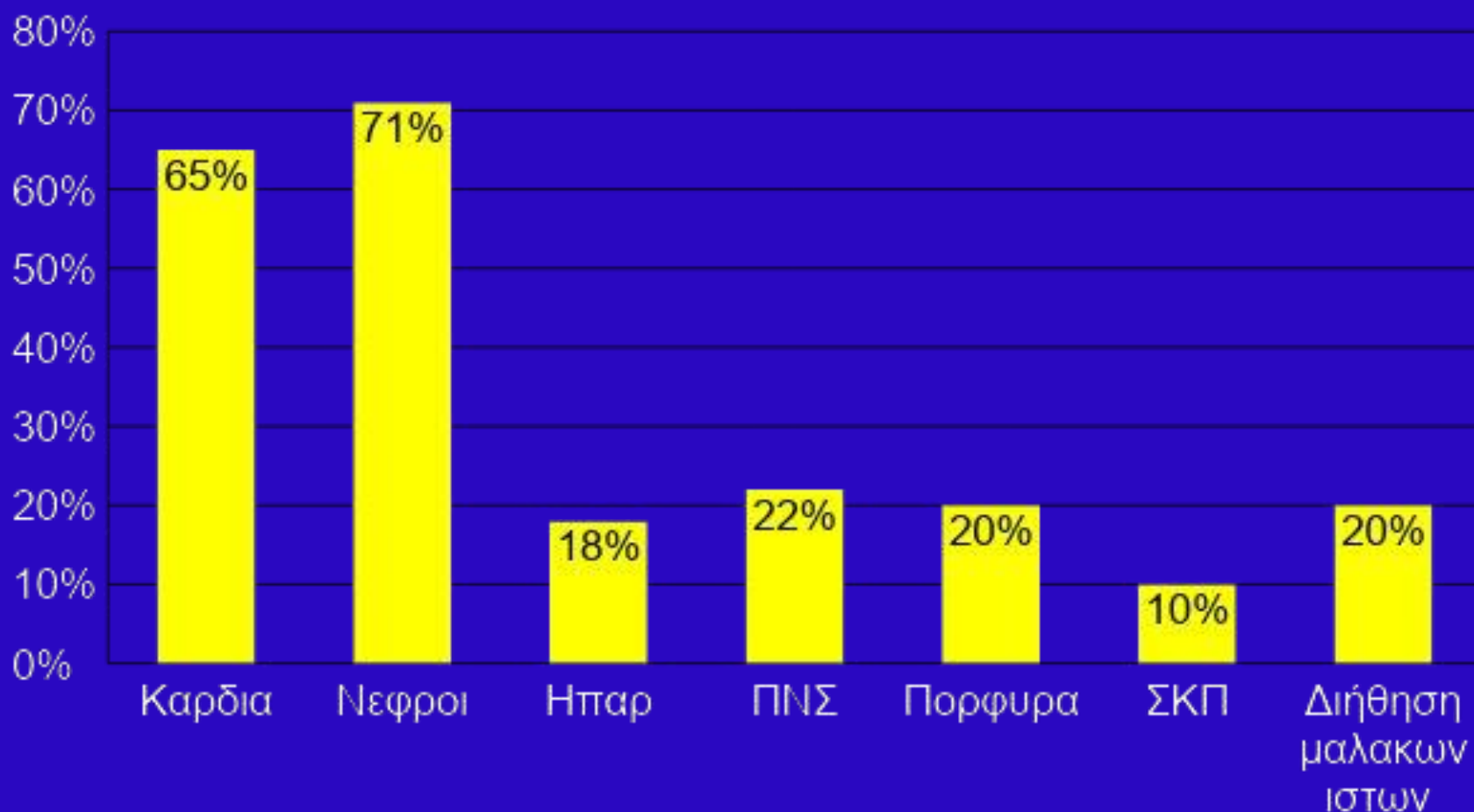
Αντίθετα σε αυτές τις προκλήσεις

Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
Εμπειρία των ειδικών
Κλινικές μελέτες.

ΟΡΓΑΝΑ ΣΤΟΧΟΙ

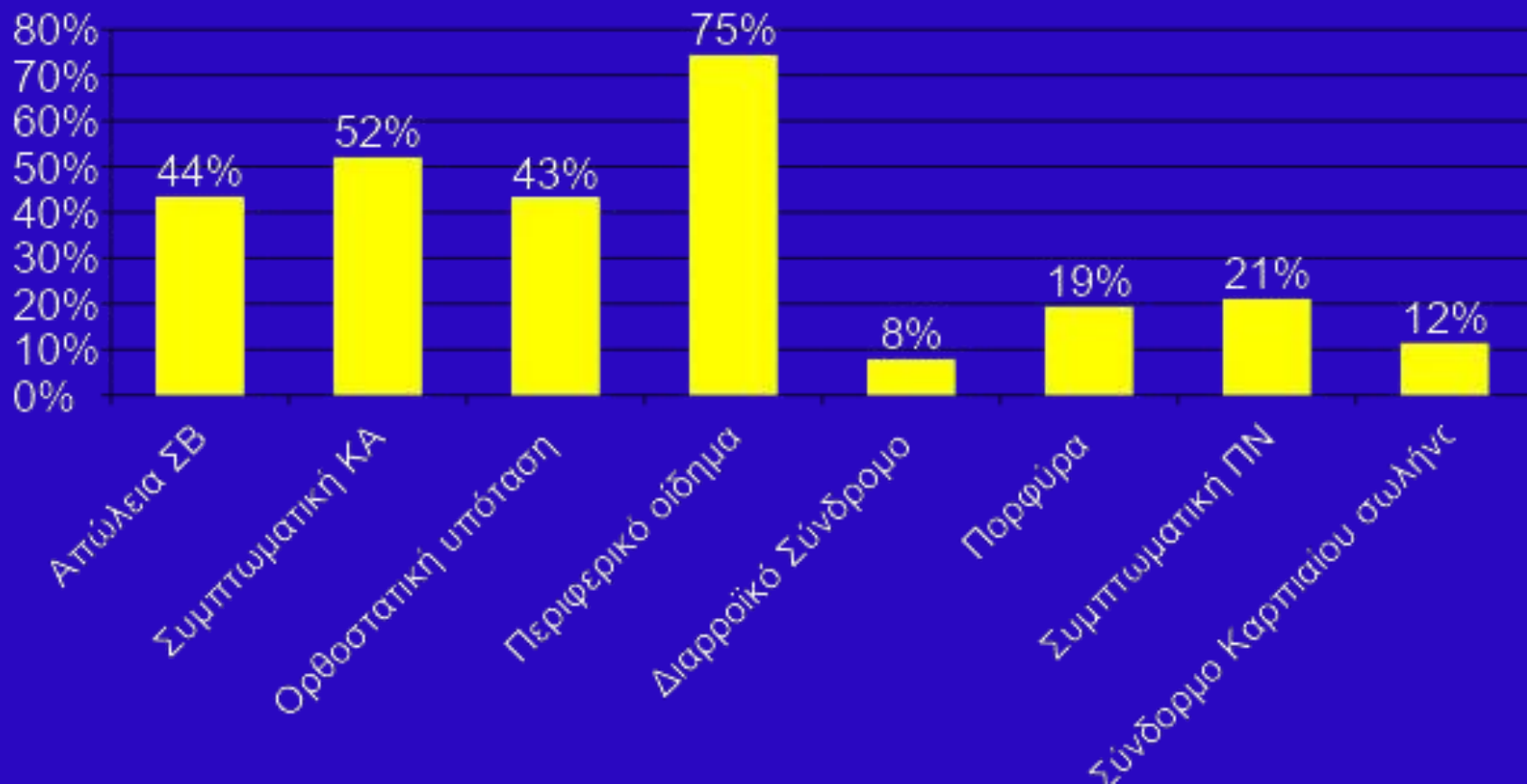
- ΚΑΡΔΙΑ
- ΝΕΦΡΟΙ
- ΔΕΡΜΑ
- ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ Ν.Σ.
- ΑΥΤΟΝΟΜΟ Ν.Σ
- ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟ
- ΗΠΑΡ

AL Αμυλοείδωση: Κλινική εμφάνιση

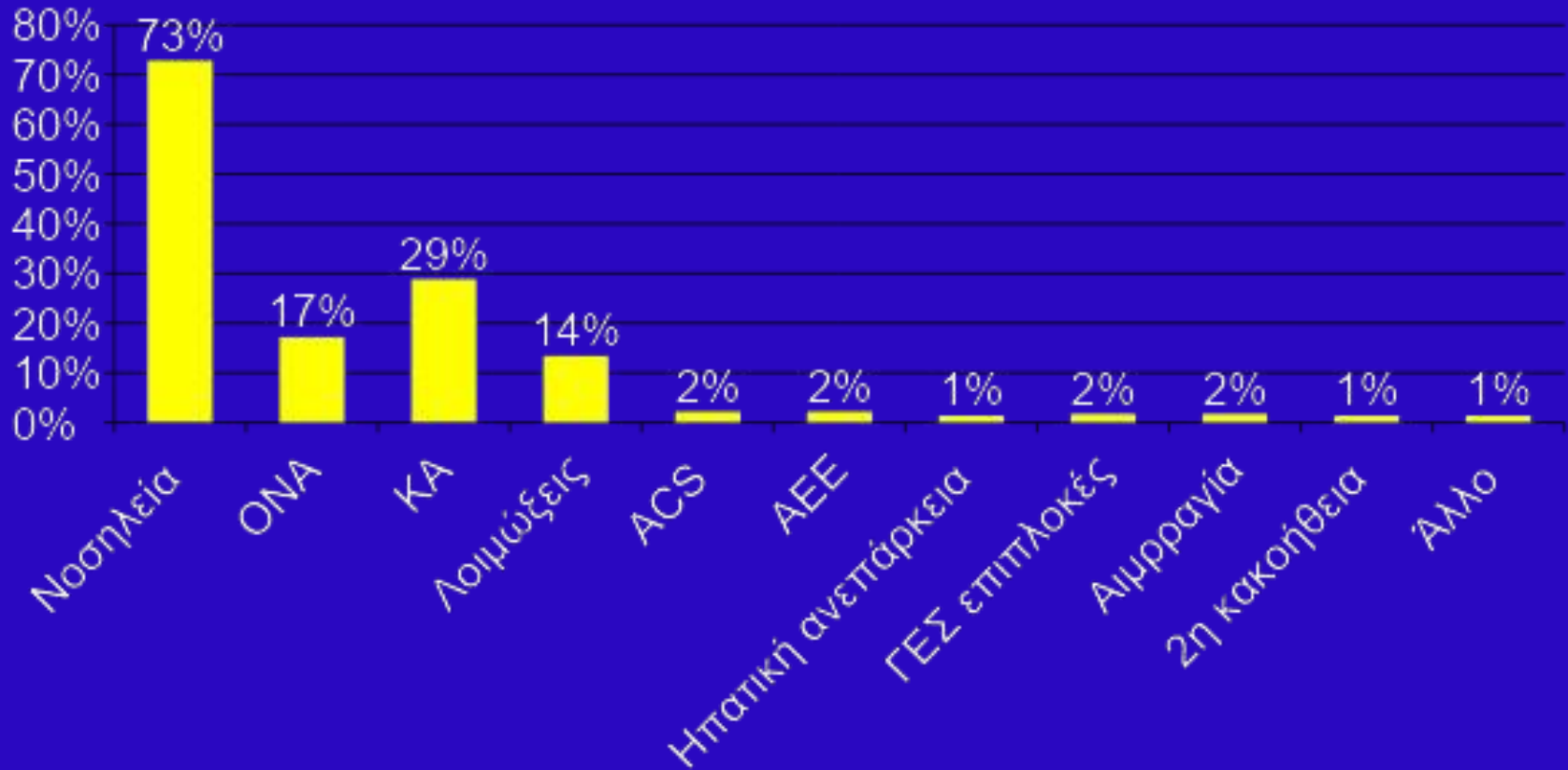
Θεραπευτική Κλινική N=267

AL Αμυλοείδωση: Συμπτωματολογία κατά την διάγνωση

Θεραπευτική Κλινική N=267

AL Αμυλοείδωση: Νοσηλείες και κύρια αιτιολογία

Θεραπευτική Κλινική N=267

Συμπτωματική θεραπεία σε νεφρική συμμετοχή

Οίδημα

Διουρητικά αγκύλης

Περιορισμός άλατος

Σε ασθενείς με μικρό ενδοαγγειακό όγκο μπορεί να βοηθήσει η χορήγηση αλβουμίνης.

Υπέρταση

Η χρήση των Angiotensin converting enzyme inhibitors ή angiotensin II receptor blockers περιορίζεται μόνο στους ασθενείς **χωρίς** σημαντική καρδιακή συμμετοχή **και/ή χωρίς** συμμετοχή αυτόνομου νευρικού συστήματος.

Συμπτωματική θεραπεία σε νεφρική συμμετοχή

Υπερχοληστερολαιμία:στατίνες

Εξωνεφρική κάθαρση

Ασθενείς με τελικού σταδίου νεφρική ανεπάρκεια και βελτιώνει την επιβίωση σε ασθενείς χωρίς καρδιακή συμμετοχή

Martinez-Vea et al, 1990

Gertz et al, 1992

Pinney et al, 2011

Περιφερική Νευροπάθεια

- Συνήθως τα συμπτώματα προηγούνται της διάγνωσης (μέσο διάστημα 29 μήνες)
- Προοδευτική άπω συμμετρική αισθητικοκινητική νευροπάθεια με συνοδό αυτόνομη νευροπάθεια
- Μονονευρίτιδα (συχνότερα μέσου νεύρου)

Shin SC et al. Mt Sinai J Med 2012

Duston et al .Arsc Intern Med 1989

Συμπτώματα Περιφερικής Νευροπάθειας

ΠΑΡΑΙΣΘΗΣΙΕΣ:(αντίληψη αισθημάτων που δεν υπάρχουν)αιμωδίες ,αίσθημα βελόνων, νυγμών , μυρμήγκιασμα.

ΔΥΣΑΙΣΘΗΣΙΕΣ:(δυσάρεστες παραισθησίες)καυσαλγίες ή αίσθημα τρυπήματος που μπορεί να έχει χαρακτήρες θερμού ή ψυχρού.

ΥΠΕΡΑΛΓΗΣΙΑ: αυξημένη απάντηση σε κάποιο επώδυνο ερέθισμα.

ΑΛΛΟΔΥΝΙΑ: πόνος σε ερέθισμα που φυσιολογικά δεν είναι επώδυνο.

Αντιμετώπιση της περιφερικής νευροπάθειας

- Αποκλεισμός άλλων αιτιών νευροπάθειας(ηπατική βιοχημεία, hemoglobin A1C, vitamin B12, έλεγχος θυρεοειδούς, έλεγχος για αυτοάνοσα νοσήματα, HIV,HCV)
- Εξήγηση στον ασθενή και υποστήριξη
- Συμπτωματική θεραπεία της επώδυνης νευροπάθειας

Ashutosh D. , et al British Journal of Haematology, 2015, 168

John A. Snowden at al British Journal of Haematology, 2011,154

Συμπτωματική Θεραπεία

Τρικυκλικά

amitriptyline (saroten
25-150mg/d)

Αναστολείς

επαναπρόσληψης
σεροτονίνης -
νορεπινεφρίνης(SNRI)

Duloxetine

cymbalta 60mg/d

Αντιεπιληπτικά

Gabapentin

Neurontin 900-1800mg/d

Pregabalin

Lyrica 150-600mg/d

Τοπικά σκευάσματα

capsaicin ή λιδοκαΐνη

Μη ειδικά αναλγητικά

Σύνδρομο καρπιαίου
σωλήνα : χειρουργείο

Αποφυγή νευροτοξικών
φαρμάκων όταν προϋπάρχει
Π.Ν

Ορθοστατική Υπόταση

- αυτόνομη νευροπάθεια
- καρδιακή συμμετοχή
- υποπρωτεϊναιμία
- εναπόθεση αμυλοειδούς στα επινεφρίδια(σπάνια)(σε υπόνοια βραχύ Synacthen test).

S.Mahmood et al Haematologica 2014 Feb; 99(2)

Συμπτωματική αντιμετώπιση ορθοστατικής υπότασης

- **Χρήση ελαστικών καλτσών**
- **Midodrine (Gutron)** :έως 30 mg/day σε διαιρεμένες δόσεις .Δόση έναρξης 2,5 mg t.d.s. and σταδιακή αύξηση έως 15 mg t.d.s
- **Μείωση διουρητικών**
- **Fludrocortisone** :0,05-0,3mg/d σε επιλεγμένους ασθενείς λόγω επιδείνωσης της καρδιακής ανεπάρκειας ή του περιφερικού οιδήματος.

Ashutosh D. , et al British Journal of Haematology, 2015, 168

John A. Snowden at al British Journal of Haematology, 2011,154

Συμπτωματική Ορθοστατική Υπόταση

Αντιρροπούμενη ΚΑ (+),
Οιδήματα (+)

ΚΑ (-)

ΚΑ (+),
Αλβουμίνη < 2.5 gr/dl

ΚΑ (+),
Αλβουμίνη > 2.5 gr/dl

Οιδήματα (+)

Οιδήματα (-)

IV Human Albumin +
Furosemide +/-
midodrine 1.25-5 mg

Furosemide +/-
midodrine 1.25-5 mg

IV Human Albumin +
Furosemide +/-
midodrine 1.25-5 mg

midodrine 5-10 mg +
Fluorocortisone

Στόχος : ΣΑΠ $\geq$ 85-90 mmHg, ηπιότερα συμπτώματα ορθόστασης

Παρακολούθηση και
προσαρμογή δόσεων
αν χρειαστεί

+

-

Σταδιακή αύξηση δόσης
Midodrine
Προσαρμογή δόσης
Furosemide

Χημειοπροφύλαξη

- Εμβολιασμός για γρίππη και πνευμονιόκοκκο

Andinet Alemu et al

Clinical Lymphoma, Myeloma & Leukemia 2016

- Προφυλακτικά ασυκλοβίρη σε ασθενείς που λαμβάνουν bortezomib ,λενελιδομίδη,μετά αυτόλογη μεταμόσχευση ή σε ασθενείς με υποτροπιάζουσες ερπητικές λοιμώξεις.
- Προφύλαξη λοιμώξεων αναπνευστικού:
δοξυκυκλίνη,μοξιφλοξασίνη(?)

Χημειοπροφύλαξη σε αρρώστους με ΠΜ: ισχύει και για αρρώστους με AL αμυλοείδωση ;

Tackling Early Morbidity and Mortality in Myeloma (TEAMM): Assessing the Benefit of Antibiotic Prophylaxis and Its Effect on Healthcare Associated Infections in 977 Patients

Figure 1: Time to first event (febrile episode or death)

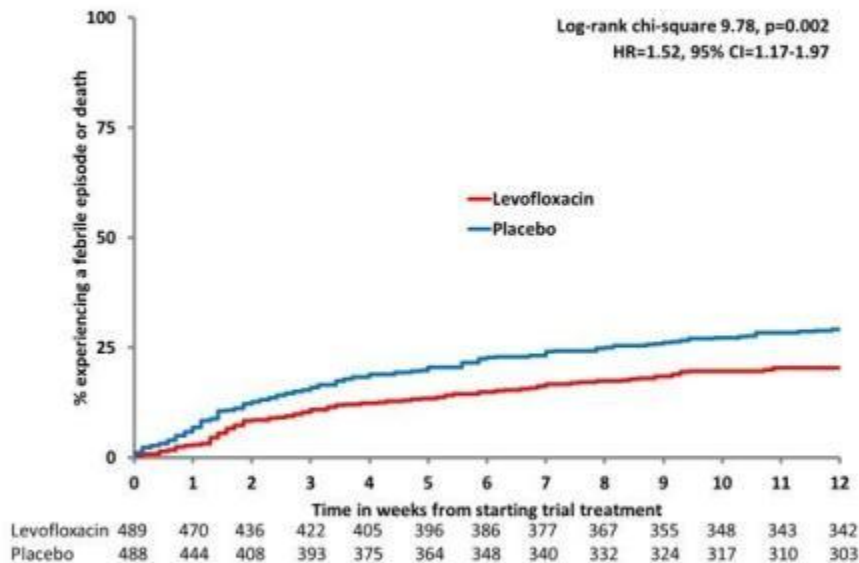
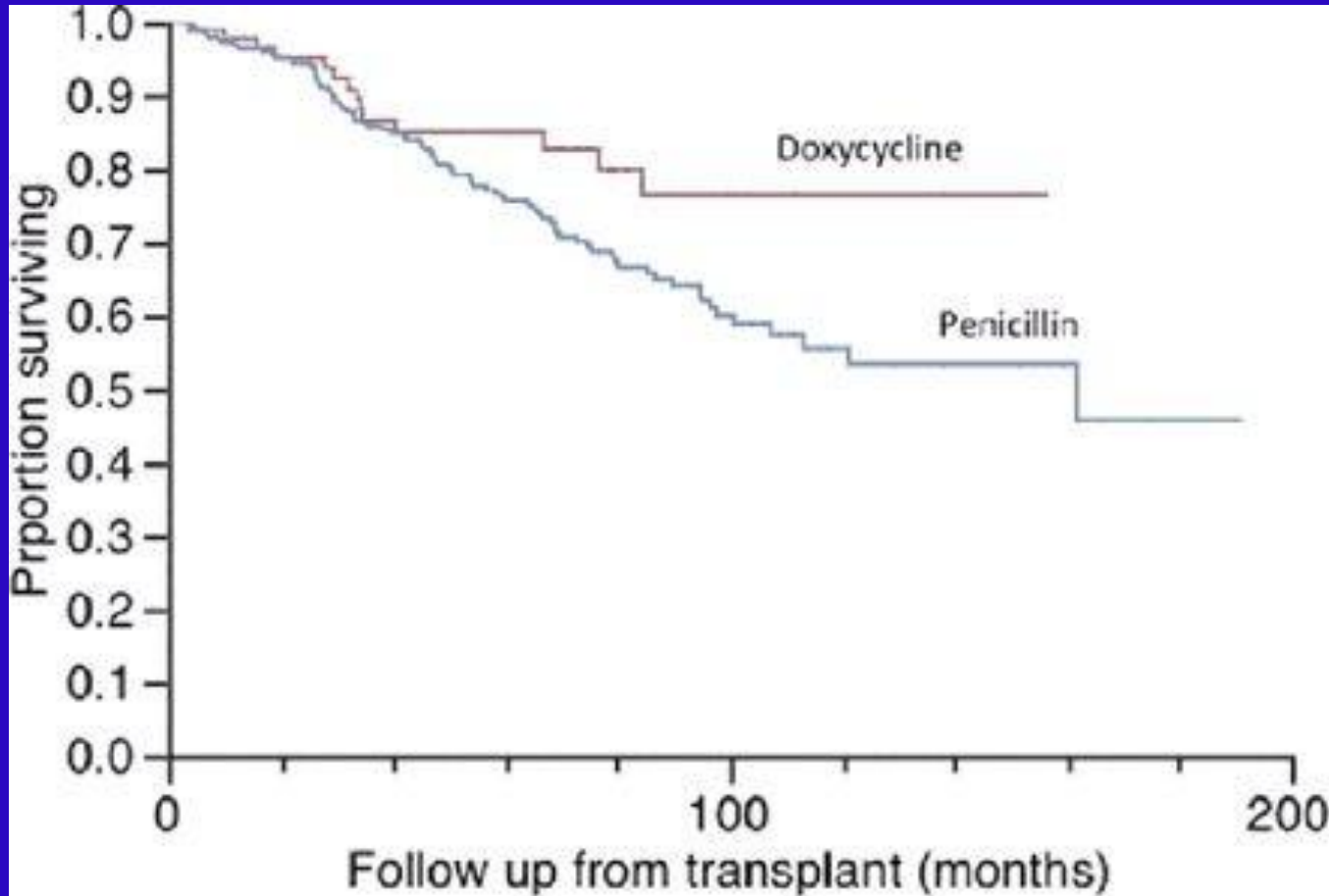

Table 1: Cox regression to predict febrile episode or death within the first 12 weeks of starting trial treatment

Factor	Grouping	Coefficient	p	HR (95% CI)
Unadjusted treatment effect n=977, 229 events				
Treatment	Levofloxacin, Placebo	0.42	0.002	1.52 (1.17 - 1.97)
Treatment adjusted for baseline factors and use of septrin n=783, 192 events				
Treatment	Levofloxacin, Placebo	0.38	0.009	1.47 (1.10 - 1.96)
ECOG status at randomisation	0-2, 3-4	0.50	0.07	1.65 (0.97 - 2.80)
Vertebral fractures	Absent, present	-0.24	0.17	0.78 (0.55 - 1.11)
Neutrophils (x10 ⁹ /l)	≥ 1.8, <1.8	-0.32	0.16	1.37 (0.88 - 2.14)
ISS	Stage I, II, III	-0.005	0.96	1.00 (0.83 - 1.22)
Prophylactic SMZ-TMP	Yes, No	0.56	0.0008	1.75 (1.26 - 2.43)

Προφύλαξη με Δοξυκυκλίνη έναντι πενικιλίνης μετά ΑΜΑΑΚ σε αρρώστους με αμυλοείδωση

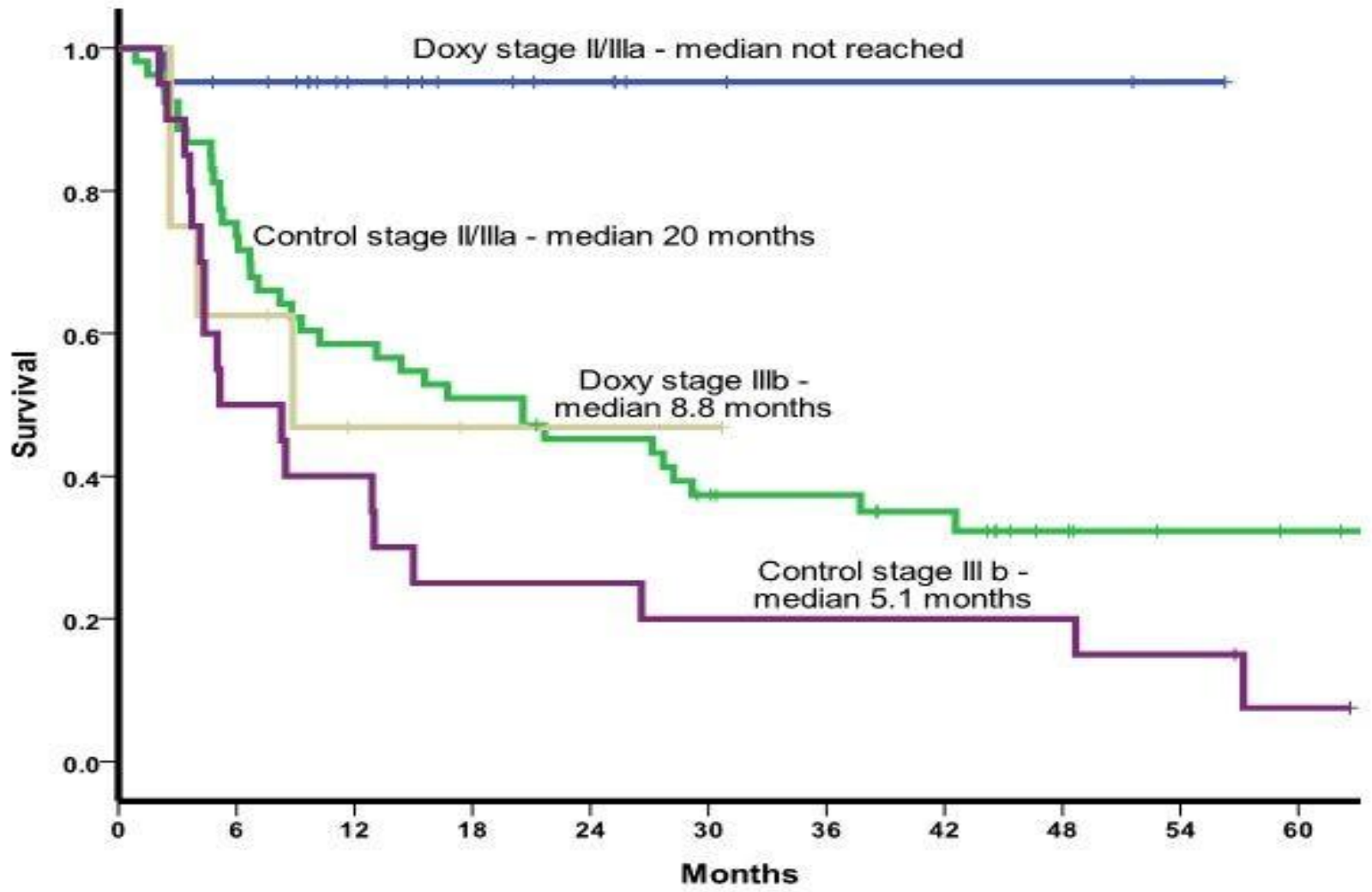

Χημειοπροφύλαξη

- **Δοξουκυκλίνη**

In vitro ATTR μελέτες και μελέτες σε ποντίκια με μοντέλο ATTR και AL αμυλοείδωσης έδειξαν ότι η δοξουκυκλίνη προκαλεί μειώνει το σχηματισμό ινικής και αναστέλει την καρδιοτοξικότητα των ελαφρών αλύσεων.

Ward JE et al, Blood 2011 Dec 15;118(25):6610-7

Συμμετοχή γαστρεντερικού συστήματος

Αίτια: αυτόνομη νευροπάθεια
εναπόθεση αμυλοειδούς στο βλεννογόνο του ΓΣ

Συμπτώματα

- απώλεια σωματικού βάρους
- διάρροια
- δυσκοιλιότητα
- ΓΟΠ
- αιμορραγία πεπτικού
- δυσασπορρόφηση

Αντιμετώπιση διάρροιας

Αναστολείς της κινητικότητας του εντέρου:

λοπεραμίδη(imodium)

μακράς δράσης ανάλογο σωματοστατίνης(octreotide 50-100mcg sc,b.d.) σε ασθενείς με σοβαρή διάρροια

Αντιβιοτικά(ριφαξιμίνη 400mg*3/d)

Διάρροια λόγω βακτηριακής υπερανάπτυξης

Παρεντερική διατροφή Σοβαρή δυσαπορρόφηση ή
ψευδοαπόφραξη

Ιοντοανταλλακτική ρητίνη (colestyramine 4g*3/d) και η
μείωση της πρόσληψης λίπους(<20 %των συνολικών
θερμίδων)

Διάρροια λόγω λεναλιδομίδης

Charlotte Pawlyn et al Blood 2014 124:2467-2468

Αντιμετώπιση δυσκοιλιότητας

Βελτιστοποίηση της διατροφικής κατάστασης.

Μετοκλοπραμίδη (10mg*3/d)

Διεγείροντα την εντερική κινητικότητα τύπου **senna** ή **bisacodyl** (duphalac 15-30ml/d)

Ωσμωτικώς δρώντα καθαρτικά **macrogol** (cleanPrep 69gr*4) ή **lactulose** (dulcolax 1-3tb/d)

Petre et al,2008

Hayman et al, 2001

Poulios & Stollman,2003

Ηπατική συμμετοχή

Συμπτώματα:-Ίκτερος

-Ανορεξία

-Πυλαία υπέρταση

Αντιμετώπιση: Ursodeoxycholic acid (10mg/KgΣΒ)

Faust et al, . Voinosanit Pred 2009 Jun;66(6)

Μακρογλωσσία: συστήνεται μερική εκτομή της γλώσσας σε επαπειλούμενη απόφραξη αεραγωγού ή σε παρουσία συνδρόμου άπνοιας ύπνου

Δυσφαγία: διαστολές οισοφάγου

Ναυτία ή έμετος:

- αντιεμετικά(ondansetron 8mg*2/d)
- προκινητικά
- δομπεριδόνη(10mg*3/d)

Αιμορραγική Διάθεση

- αγγειοπάθεια λόγω εναπόθεσης αμυλοειδούς στα αγγειακά τοιχώματα .
- απώλεια της ελαστικότητας των ιστών λόγω εναπόθεσης αμυλοειδούς που αυξάνει τον κίνδυνο αιμορραγίας μετά τραύμα ,χειρουργίο ή βιοψία.
- Ανεπάρκεια Factor X (FX)
- Υπο-ινωδογοναιμία ,ΔΕΠ,αυξημένη ινωδογόλυση
- Σύνδεση των παραγόντων πήξης με τις ίνες του αμυλοειδούς

Merlini G,et al. J Clin Oncol 2011; 29: 1924-33.

Mumford AD, et al. Br J Haematol 2000; 110:

Greipp PR et al. Am J Hematol 1981

Mahmood S et al.. Blood 2014; 123: 2899-900.

Συχνότητα αιμορραγίας(n=350)

Bleeding site	n (%)
No bleeding	243 (72)
Cutaneous bleeding	60 (18)
Gastrointestinal	16 (5)
Renal tract	5 (1)
Post-procedure (dental , laryngoscopy, arthroscopy, renal biopsy)	5 (1)
Retroperitoneal	2
Haemoptysis	2
Epistaxis	1
Vaginal	1
Intrasplenic	1
Intrahepatic	1

Αντιμετώπιση αιμορραγίας

Χορήγηση παράγοντα FX(κάθε 24 ώρες λόγω μικρού $t_{1/2}$)

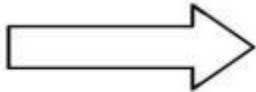
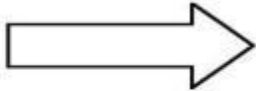
Χορήγηση παράγοντα VIIa
Σπληνεκτομή

- αναφέρονται περιπτώσεις με βελτίωση της αιμορραγίας μετά σπληνεκτομή διηθημένου σπλήνα λόγω δέσμευσης των παραγόντων πήξης με τις ίνες αμυλοειδούς (Greipp et al 1979)
- αναφέρονται περιπτώσεις με επιδείνωση της αιμορραγίας μετά σπληνεκτομή είτε λόγω διαταραχής πολυμερισμού της ινικής είτε λόγω μείωσης της δράσης του παράγοντα X(Mumford et al 2000)

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ Χ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ AL ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΣΗ ΜΕΤΑ ΑΥΤΟΛΟΓΗ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΨΗΛΗ ΔΟΣΗ ΜΕΛΑΛΑΝΗΣ

- 32/368 (8,7%) ασθενων με AL amyloidosis είχαν επίπεδα factor X <50% ΦΤ.
- 18/32 (56%) είχαν αιμορραγικές επιπλοκές,
- 12 ασθενείς με επίπεδα <25% ΦΤ είχαν σοβαρότερες και 2 οδήγησαν σε θάνατο
- 10/32 υπεβλήθησαν σε ASCT με high-dose melphalan chemotherapy
- 7 /10 patients επέζησαν
- 4 είχαν CR και 1 PR με βελτίωση των επιπέδων του παράγοντα X.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΘΡΟΜΒΟΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΛΑΠΛΟΥΝ ΜΥΕΛΩΜΑ

		Recommendation
Myeloma therapy High-dose dexamethasone Doxorubicin Multiagent chemotherapy		LMWH or full-dose warfarin is recommended if thalidomide or lenalidomide is used in these combinations
Individual risk factors Obesity Previous VTE CVC or pacemaker Associated disease Cardiac disease Chronic renal disease Diabetes mellitus Acute infection Immobilization Surgery General surgery Any anesthesia Trauma Medications Erythropoietin Blood clotting disorders Myeloma related Diagnosis Hyperviscosity		If no risk factor or any one risk factor is present: Aspirin 81-325 mg If two or more risk factors are present: LMWH or Full-dose warfarin (target INR 2-3)

Palumbo A, Rajkumar SV, Dimopoulos MA, et al. (2008) Prevention of thalidomide- and lenalidomide-associated thrombosis in myeloma. Leukemia 22:414–423

Αλγόριθμος Θρομβοπροφύλαξης στην αμυλοείδωση

Απόλυτες Ενδείξεις

Λεναλιδομίδη
Θαλιδομίδη
Αλβουμίνη ορού $\leq 2,5$

LMWHή
κουμαρινικά(?)

Παράγοντες κινδύνου

Παχυσαρκία
Προηγούμενη DVT
Ακίνητοποίηση
Ερυθροποιητίνη
Χειρουργείο
Σακχαρώδης Διαβήτης
Καρδιακή νόσος
Παρουσία κεντρικού
καθετήρα

≤ 1 παράγοντας κινδύνου
ασπιρίνη 100mg/d

≥ 2 παράγοντες κινδύνου
LMWH ή κουμαρινικά(?)

Αντιμετώπιση αναιμίας

- Σε κάθε ασθενή με επίμονη συμπτωματική αναιμία ($Hb < 10g/dl$) λόγω νεφρικής ανεπάρκειας πρέπει να χορηγείται ερυθροποιητίνη
- Πραγματική ή λειτουργική έλλειψη σιδήρου κατά τη χορήγηση EPO πρέπει να λαμβάνουν ενδοφλεβίως σίδηρο. (National Comprehensive Cancer Network (NCCN), 2010)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ